

BÀI GIẢNG: VỊ TRÍ ĐỊA LÍ VÀ PHẠM VI LÃNH THỔ
CHUYÊN ĐỀ: ĐỊA LÍ TỰ NHIÊN
MÔN: ĐỊA LÍ 12 - CHÂN TRỜI SÁNG TẠO
GIÁO VIÊN: ĐÀO THANH THANH

MỤC TIÊU

- ✓ Xác định được đặc điểm vị trí địa lí, phạm vi lãnh thổ Việt Nam trên bản đồ.
- ✓ Phân tích được ảnh hưởng của vị trí địa lí, phạm vi lãnh thổ đến tự nhiên, kinh tế - xã hội và an ninh quốc phòng.

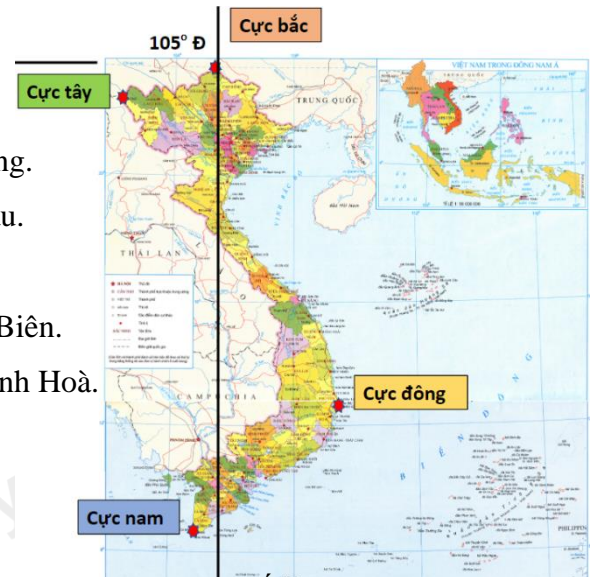
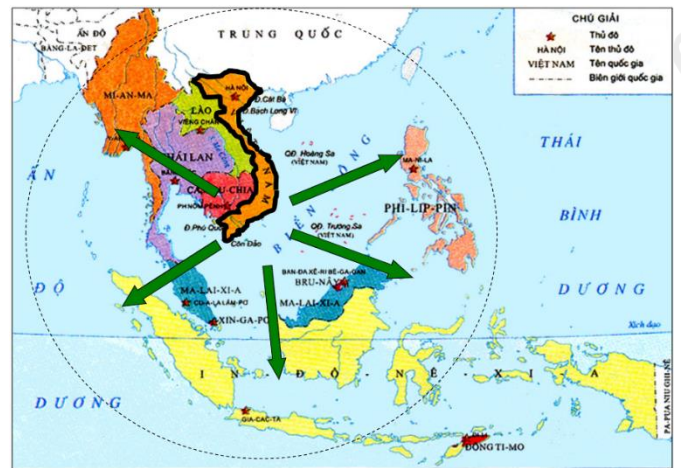
I. VỊ TRÍ ĐỊA LÍ

- Vị trí địa lí:

- ✚ Nằm gần trung tâm khu vực Đông Nam Á.
- ✚ Tiếp giáp
- ✓ Phía bắc: Trung Quốc.
- ✓ Phía tây: Lào, Cam-pu-chia.
- ✓ Phía đông, nam: Biển Đông.

- Hệ tọa độ địa lí:

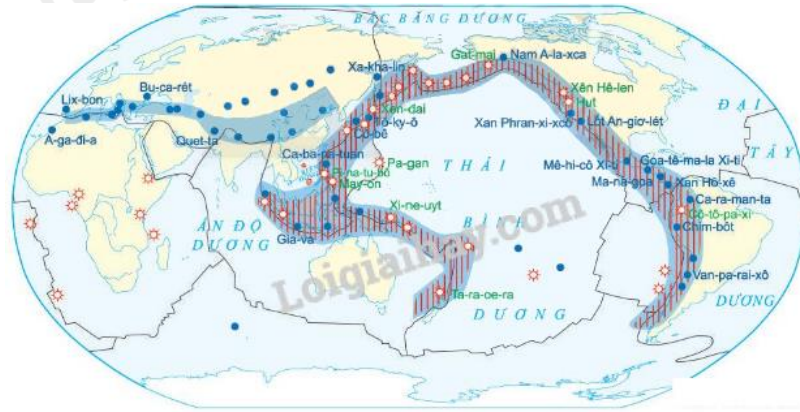
- ✚ Trên đất liền:
- ✓ Vĩ độ: 23°23' B đến 8°34' B.
- ✓ Cực bắc: xã Lũng Cú, huyện Đồng Văn, tỉnh Hà Giang.
- ✓ Cực nam: xã Đất Mũi, huyện Ngọc Hiển, tỉnh Cà Mau.
- ✓ Kinh độ: 102°09' Đ đến 109°28' Đ.
- ✓ Cực tây: xã Sín Thầu, huyện Mường Nhé, tỉnh Điện Biên.
- ✓ Cực đông: xã Vạn Thạnh, huyện Vạn Ninh, tỉnh Khánh Hoà.
- ✚ Trên biển:
- ✓ Vĩ độ: 23°23' B đến 6°50' B.
- ✓ Kinh độ: 101°Đ đến 117°20' Đ.

- Việt Nam nằm hoàn toàn ở bán cầu Đông và bán cầu Bắc, trong vùng nội chí tuyến.

- Phần lớn Việt Nam nằm ở múi giờ số 7.

- Vị trí giao thoa của các vành đai sinh khoáng lớn, giữa các luồng di cư của nhiều loài sinh vật.

● Nơi có động đất lớn ★ Núi lửa ——— Đới tiếp giáp giữa các mảng kiến tạo
 Vành đai động đất Vành đai núi lửa

2 200 0 2 200 4 400 6 600 8 800 km

- Vị trí trung chuyển tuyến đường biển, hàng không quốc tế.
- Nằm trong khu vực phát triển kinh tế năng động.

II. PHẠM VI LÃNH THỔ

Lãnh thổ nước ta là một khối thống nhất và toàn vẹn: vùng đất, vùng biển và vùng trời.

1 Vùng đất

- Diện tích: hơn 331 nghìn km² (2021).
- 3 260 km đường biển.
- Hàng nghìn đảo lớn nhỏ, hai quần đảo Hoàng Sa và Trường Sa.

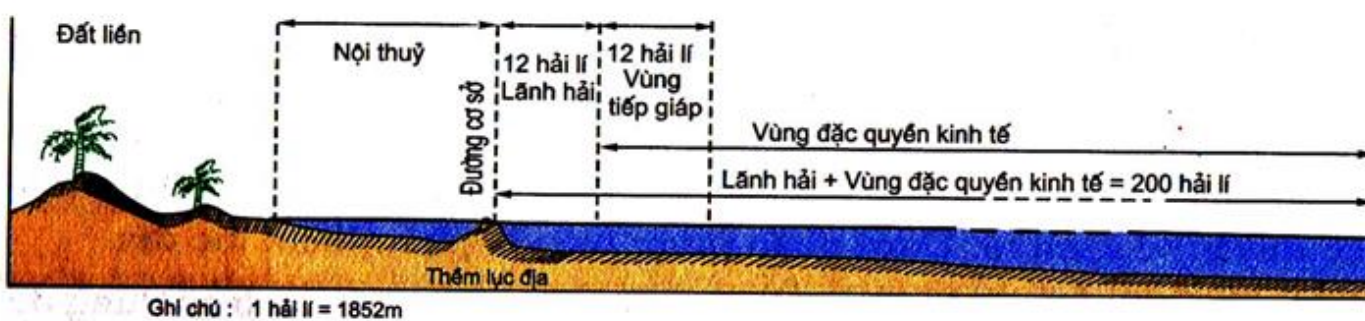

2 Vùng biển

- Thuộc Biển Đông.
- Diện tích: khoảng 1 triệu km².
- Tiếp giáp 8 quốc gia.

- Các bộ phận của vùng biển:

Hình 24.6. Sơ đồ mặt cắt khái quát các vùng biển Việt Nam

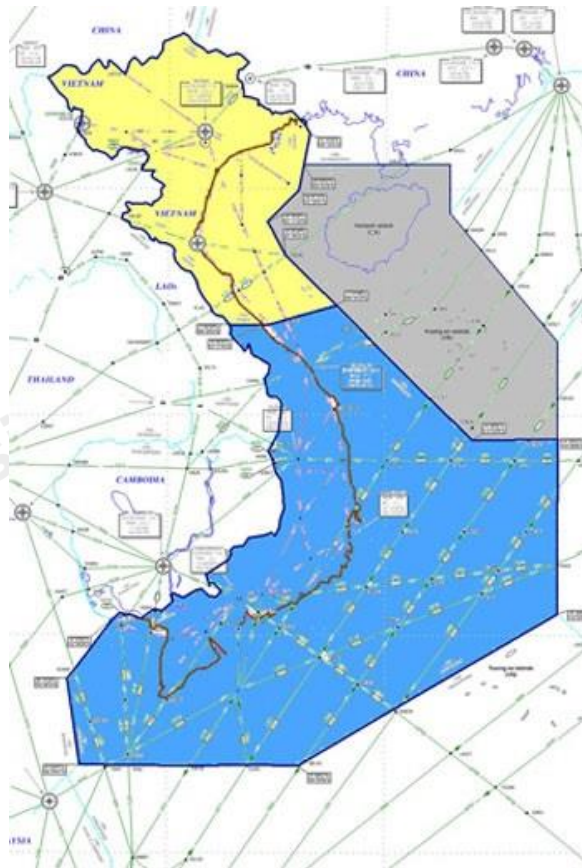
- ✚ Nội thủy: được xem như bộ phận lãnh thổ trên đất liền.
- ✚ Lãnh hải: là đường biên giới quốc gia trên biển.
- ✚ Tiếp giáp lãnh hải: Việt Nam có quyền thực hiện các biện pháp để bảo vệ an ninh quốc phòng...
- ✚ Đặc quyền kinh tế: Việt Nam có quyền chủ quyền hoàn toàn về kinh tế.
- ✚ Thềm lục địa: Việt Nam có chủ quyền về thăm dò, khai thác, bảo vệ quản lí tài nguyên ở thềm lục địa.

Trong đó, đường cơ sở là đường nối các điểm cơ sở (hòn đảo hoặc mũi đất ở ven bờ khi mực nước biển xuống thấp nhất)

3 Vùng trời

- Là khoảng không gian bao trùm lên lãnh thổ nước ta.

- Biên giới là mặt phẳng thẳng đứng từ biên giới quốc gia đất liền và biên giới quốc gia trên biển lên vùng trời.

III. ẢNH HƯỞNG CỦA VỊ TRÍ ĐỊA LÍ, PHẠM VI LÃNH THỔ ĐẾN TỰ NHIÊN, KINH TẾ - XÃ HỘI VÀ AN NINH QUỐC PHÒNG

1 Đối với tự nhiên

- Thiên nhiên mang tính chất nhiệt đới ẩm gió mùa.
- Chịu ảnh hưởng sâu sắc của biển.
- Đa dạng tài nguyên sinh vật, tài nguyên khoáng sản.
- Sự phân hoá đa dạng của tự nhiên theo chiều Bắc – Nam, Đông – Tây.
- Có nhiều thiên tai: bão, lũ lụt, hạn hán...

2 Đối với kinh tế - xã hội và an ninh quốc phòng

Tăng cường hợp tác với các quốc gia trong khu vực

Thuận lợi cho giao thương, mở cửa, hội nhập, thu hút đầu tư nước ngoài

Nhiều nét tương đồng về lịch sử, văn hóa – xã hội, mối giao lưu lâu đời => duy trì, phát triển mối quan hệ hòa bình, hợp tác, hữu nghị

Vị trí địa chính trị quan trọng => đề cao sự nghiệp bảo vệ chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ

! Tổng kết:

Việt Nam có vị trí địa lí đặc biệt. Lãnh thổ Việt Nam là một khối thống nhất, toàn vẹn, bao gồm vùng đất, vùng biển, vùng trời. Vị trí địa lí và phạm vi lãnh thổ có ảnh hưởng lớn đến tự nhiên, kinh tế - xã hội và an ninh quốc phòng của nước ta.

📖 ĐỀ BÀI

Câu 1: Lãnh thổ nước ta trải dài bao nhiêu vĩ độ?

- A. 15. B. 16. C. 17. D. 18.

Câu 2: Nước ta có khí hậu nhiệt đới ẩm gió mùa do có vị trí

- A. nằm trong vùng gió mùa, giữa hai đường chí tuyến nên có lượng mưa lớn và góc nhập xạ lớn.
B. nằm hoàn toàn trong vùng nội chí tuyến, trong khu vực hoạt động của gió mùa châu Á và tiếp giáp biển Đông.
C. nằm hoàn toàn trong vành đai nhiệt đới bán cầu Bắc, quanh năm nhận lượng bức xạ rất lớn của mặt trời.
D. nằm ở vĩ độ thấp nên nhận được nhiều nhiệt của mặt trời và vị trí tiếp giáp biển Đông nên mưa nhiều.

Câu 3: Vị trí địa lí của Việt Nam là

- A. bán đảo Trung Ấn, khu vực nhiệt đới. B. rìa đông châu Á, khu vực ôn đới.
C. gần trung tâm khu vực Đông Nam Á. D. gần liền lục địa Nam Mỹ, giáp biển Đông.

Câu 4: Dựa vào bản đồ hành chính, hãy:

- Cho biết vùng biển Việt Nam tiếp giáp với vùng biển của những quốc gia nào?
- Kể tên một số tỉnh của nước ta vừa có biên giới quốc gia trên đất liền vừa có đường bờ biển?

HƯỚNG DẪN GIẢI

Câu 1: Lãnh thổ nước ta trải dài bao nhiêu vĩ độ?

- A. 15.
- B. 16.
- C. 17.
- D. 18.

Cách giải:

Lãnh thổ nước ta trải dài 15 vĩ độ.

Chọn A.

Câu 2: Nước ta có khí hậu nhiệt đới ẩm gió mùa do có vị trí

- A. nằm trong vùng gió mùa, giữa hai đường chí tuyến nên có lượng mưa lớn và góc nhập xạ lớn.
- B. nằm hoàn toàn trong vùng nội chí tuyến, trong khu vực hoạt động của gió mùa châu Á và tiếp giáp biển Đông.
- C. nằm hoàn toàn trong vành đai nhiệt đới bán cầu Bắc, quanh năm nhận lượng bức xạ rất lớn của mặt trời.
- D. nằm ở vĩ độ thấp nên nhận được nhiều nhiệt của mặt trời và vị trí tiếp giáp biển Đông nên mưa nhiều.

Cách giải:

Nước ta có khí hậu nhiệt đới ẩm gió mùa do có vị trí nằm hoàn toàn trong vùng nội chí tuyến, trong khu vực hoạt động của gió mùa châu Á và tiếp giáp biển Đông.

Chọn B.

Câu 3: Vị trí địa lí của Việt Nam là

- A. bán đảo Trung Ấn, khu vực nhiệt đới.
- C. gần trung tâm khu vực Đông Nam Á.

- B. rìa đông châu Á, khu vực ôn đới.
- D. gần liên lục địa Nam Mỹ, giáp biển Đông.

Cách giải:

Vị trí địa lí của Việt Nam: gần trung tâm khu vực Đông Nam Á.

Chọn C.

Câu 4: Dựa vào bản đồ hành chính, hãy:

- Cho biết vùng biển Việt Nam tiếp giáp với vùng biển của những quốc gia nào?
- Kể tên một số tỉnh của nước ta vừa có biên giới quốc gia trên đất liền vừa có đường bờ biển?

Cách giải:

- Vùng biển Việt Nam tiếp giáp với vùng biển của 8 quốc gia: Trung Quốc, Phi-lip-pin, Ma-lai-xi-a, In-đô-nê-xi-a, Thái Lan, Cam-pu-chia, Xin-ga-po, Bru-nây.
- Tỉnh vừa có biên giới quốc gia trên đất liền vừa có đường bờ biển: Quảng Ninh, Kiên Giang, Quảng Nam,...